

Beleidsplan BSO

Pedagogische visie:

Het kind staat centraal in onze visie. Het moet zich kunnen ontwikkelen in een eigen tempo. Voorop bij de BSO staat dat het voor het kind 'vrije tijd' is.

Doelstellingen:

- Bieden van emotionele veiligheid
- Ontdekken en benutten van persoonlijke competenties
- Ontwikkelen van sociale competenties
- Meehelpen in het eigen maken van normen, waarden en cultuur

Deze doelstellingen krijgen vorm door de pedagogische inzet vanuit het Slochterborgje. Deze hebben we onderverdeeld in 5 pijlers.

1. De PM'er (= pedagogisch medewerker)-kinder interactie
2. Binnen- en buitenruimte
3. De groep
4. Activiteiten
5. Spelmateriaal

Hieronder worden de doelstellingen uitgewerkt vanuit de pedagogische inzet om zo een beeld te krijgen hoe wij werken en willen werken.

A Bieden van emotionele veiligheid

Veiligheid wordt bepaald door vaste en sensitieve verzorgers, aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten en de inrichting van de ruimte.

A1 De PM'er-kind interactie

Wij vinden het belangrijk dat er een band opgebouwd kan worden tussen de PM'er en het kind. We werken met twee vaste PM'ers op de BSO die rapporteren aan de directie.

De PM'ers op de BSO hebben minimaal een MBO opleiding op (sociaal)-pedagogisch, sport/lichamelijk, sociaal-cultureel of cultureel/kunsthoudend vlak. Dit zijn de eisen die in de CAO zijn vastgelegd en hier wordt door de GGD op gecontroleerd. De PM'ers zijn in het bezit van een VOG (verklaring omtrent gedrag) en worden continue gescreend door de overheid. Tevens zijn zij geschoold in hoe te handelen in geval van vermoeden tot kindermishandeling/huiselijk geweld (meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling)

Elk kind krijgt bij de start een mentor toegewezen. Tijdens het intakegesprek met de ouders wordt doorgegeven wie de mentor gaat worden. Bij wijzigingen worden de ouders via de mail geïnformeerd.

De mentor volgt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Tevens is zij het eerste aanspreekpunt voor de ouders en onderneemt zij zelf actie als er bijzonderheden zijn.

De ontwikkeling van het kind wordt door alle betrokken pm'ers gevolgd maar de mentor zorgt voor schriftelijke vastlegging hiervan. Wij werken met een 'maatwerk' kind-volgsysteem. Het streven is om op termijn aan te sluiten op het kind-volgsysteem gebruikt door de basisscholen.

Mochten er redenen zijn zal een van de PM'ers de ouders (en het kind) uitnodigen voor een gesprek

We gaan uit van een BKR (beroepskracht ratio) van 1 PM'er op 10 kinderen. Er zijn 27 kindplekken per dag op de BSO.

Gedurende de opvang tijdens schoolweken hebben we de mogelijkheid om maximaal 0,5 uur af te wijken van de BKR (=beroepskrachtratio). Dit betekent dat er 0,5 uur per dag minder PM'ers ingezet mogen worden dan verplicht is. De voorwaarde is wel dat er minimaal de helft van de vereiste BKR wordt ingezet.

Dit 0,5 uur wordt door ons ingezet tussen 15.20-15.50 uur. Dit is het moment dat de tweede lichting van school wordt gehaald en er een bus gaat rijden.

Tijdens de vakantieopvang bieden wij de hele dag opvang aan. Wij mogen dan 3 uur afwijken van de BKR-ratio en lopen mee in de regels van het KDV. Wij hebben er voor gekozen om dagelijks van de BKR af te wijken tussen 7.45 -8.45, tussen 12.30-13.30 en tussen 17.00-18 uur.

Voor de ouders wordt dit wekelijks inzichtelijk gemaakt op het personeelsrooster die op elke groep aanwezig is.

Hoe gaan de PM'ers met de BSO kinderen om:

- Respectvol en voor ieder kind aandacht, positieve bijdrage leveren aan het zelfbeeld van het kind
- Communicatie volgens de Gordon-methode. De Gordon methode is een manier van omgaan met anderen, zowel met kinderen als met volwassenen, die leidt tot meer zelfstandigheid, zelfvertrouwen en groei bij opvoeder en kind. Het gaat er hierbij om dat er in relaties op een plezierige, evenwichtige manier oplossingen voor problemen worden gevonden, zonder dat er verliezers zijn.
- Keuze vrijheid van het kind binnen een aantal regels die gelden op de BSO.
- Wij zien een kind als deel van de samenleving en behandelen een kind ook als dusdanig
- Actieve deelname van de PM'ers aan de activiteiten. Dit betekent NIET dat er dingen uit handen genomen worden van het kind maar dat een PM'er initierend is voor de activiteiten. De PM'er geeft de aanzet, speelt mee en/of geeft wending aan het spel daar waar nodig. Spelen de kinderen lekker dan wordt dit niet verstoord.

- Inspelen op het karakter van het kind maar ook het kind mee te helpen om de eigen grenzen op te zoeken om een zelfstandig individu te worden. Kinderen veel dingen zelf laten doen en ze ook het vertrouwen geven dat ze het kunnen (bv zelf drinken inschenken en brood smeren)
- Inspraak van de kinderen door het houden van een kind-vergadering. Kinderen kunnen zelf punten aandragen evenals de PM'ers.
- Duidelijkheid en structuur bieden. Er gelden op de BSO een aantal regels (zie verder). Daarnaast gaan we met de kinderen afspraken maken. De vergadering met de kinderen zal hiervoor gebruikt gaan worden om gezamenlijk de regels te maken
- PM'er heeft zicht op de achtergrond van het kind (intakegesprek) en speelt hier op in
- Als een kind op de BSO ziek van school komt of ziek wordt, zal de ouder(s) altijd op de hoogte gesteld worden. Met de ouder zal overlegd worden wat de te nemen stappen zijn. Is er sprake van een ziekte waarbij het kind geweerd moet worden (wij volgen de richtlijnen van de GGD) zal het kind opgehaald dienen te worden.

A2 Binnen- en buiten ruimte

Binnen ruimte

De BSO bestaat uit 3 ruimtes. Binnen de BSO ruimte is er sprake van open-deuren beleid en tevens mag er in overleg met 0-4 jarigen gebruik gemaakt worden van de centrale hal. De ruimtes zijn verschillend ingericht en de kinderen mogen zelf kiezen in welke ruimte ze willen spelen.

De ruimtes worden door middel van een gang met elkaar verbonden. Ze hebben hierdoor vrijheid om van de ene naar de andere ruimte te lopen. De koepelruimte heeft een deur naar de gang met een eigen ingang. Via de gang kunnen de kinderen zelfstandig of onder begeleiding naar buiten. De buitenruimte is vanaf de uitgang afgeschermd door een hek.

Uitgangspunt van de inrichting van de ruimtes is structuur en rust. Alle materialen hebben vaste plekken en worden zowel door de kinderen als door de PM'ers weer op deze plekken neergezet. Qua rust wordt bedoeld dat de ruimtes niet volgehangen worden met werkjes. De beide gangen worden gebruikt om materialen op te hangen. Kinderen kunnen zelf materialen pakken die op ooghoogte staan. Materialen die onder begeleiding uitgevoerd worden, staan buiten reikwijdte van de kinderen. Voordat de kinderen arriveren wordt er zorg voor gedragen dat een aantal materialen uitnodigend voor de kinderen wordt neergezet (bv playmobiel of barbies). Is dit niet mogelijk ivm het halen van kinderen van school, wordt dit de dag van tevoren gedaan.

De BSO ruimtes worden dagelijks gelucht. Voordat de kinderen arriveren worden de ramen 10 minuten opengezet. Continue staan er een aantal ventilatieroosters open.

Huisregels voor veilige omgeving

De kinderen kunnen tot 8.00 uur gebracht worden. Vanaf 8.00 uur arriveren de chauffeurs die de kinderen naar school brengen. Vanaf 17.00 uur kunnen de kinderen weer door de ouders opgehaald worden.

Voor de voorschoolse opvang worden de kinderen op de groep naast de keuken ontvangen. De kinderen komen via de KDV ingang binnen.

Na schooltijd (12.00 uur of 14.00/15.00 uur) worden de kinderen van school gehaald. Zodra alle kinderen er zijn, gaat het buitenhek weer op slot. Na 17.00 uur gaat het buitenhek weer van het slot af.

Het halen en brengen van de kinderen gebeurt door vrijwilligers, PM'ers of een taxibus. Het vervoeren gebeurt volgens de wettelijk vastgestelde regels. De kinderen worden alleen meegenomen indien dit is doorgegeven door het Slochterborgje.

Bij het vervoeren van de kinderen naar school worden de kinderen aan een leerkracht overgedragen. Het meest praktische is de leerkracht die pleinwacht heeft.

Bij het vervoeren van de kinderen naar het Slochterborgje worden de kinderen aan een van de PM'ers overgedragen. Hierbij kan eventuele informatie van de leerkrachten worden overgedragen.

Als kinderen door de ouders worden opgehaald, dienen zij zich af te melden bij een van de PM'ers. Er vindt te allen tijde een overdracht plaats.

Er wordt een dagprogramma voorbereid. Verder wordt de presentielijst bijgehouden zodat bekend is welke kinderen na schooltijd zijn binnengekomen, wie er nog moet komen en welke kinderen opgehaald zijn.

Buitenruimte

De buitenruimte is volledig afgeschermd. Er is gelegenheid om te bewegen bv voetbal. Om dit veld ligt een tegelpad waar gefietst kan worden. Verder is er een gedeelte met rekstok, schommel en moestuin. Een klein gedeelte wordt gebruikt voor een aantal babyhuisjes en hier staat een picknicktafel waar de kinderen kunnen zitten. De babyhuisjes worden alleen gebruikt als er geen BSO kinderen zijn.

Tevens hebben we op loopafstand een groot natuurgebied, het Slochterbos en een speeltuin waar we geregeld heen gaan. De kinderen lopen twee aan twee. Voor de bereikbaarheid wordt er altijd een mobiele telefoon meegenomen. Vanaf 17.00 uur zijn de kinderen weer op de BSO. Mocht een ouder eerder zijn, zal er op de deur van de BSO- ingang een mededeling hangen waar de kinderen zijn.

A3 Emotionele veiligheid en de groep

Het is belangrijk dat de kinderen een band kunnen opbouwen met de PM'er(s) maar het is ook belangrijk dat er bekende leeftijdsgenoten in de groep

aanwezig zijn. In vaste groepen kunnen kinderen al vanaf het 2de levensjaar een voorkeur ontwikkelen voor een of twee leeftijdsgenoten. Groepsgenoten kunnen op jonge leeftijd al een bron van veiligheid vormen. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.

Nieuwe kinderen kunnen op de BSO komen wennen. In overleg met de ouders worden hier afspraken over gemaakt. Sommige kinderen kennen de BSO al omdat ze op het KDV hebben gezeten en al eens een kijkje hebben genomen. Voor andere kinderen is het wel nieuw en zij zullen wellicht een langere wenperiode nodig zijn.

De BSO is ingedeeld in twee basisgroepen die relatief klein qua samenstelling zijn. De groepen wisselen per dag van samenstelling maar zijn wel (redelijk) vast op dezelfde dagen. Dit schept duidelijkheid voor de kinderen waardoor er sneller een band opgebouwd kan worden. Wij zijn er dan ook geen groot voorstander van dat kinderen alleen tijdens bijvoorbeeld vakanties aanwezig zijn. Er wordt dan minder makkelijk een band met zowel de kinderen als de PM'ers opgebouwd en wat afbreuk aan de veiligheid kan doen. Wel bestaat de mogelijkheid om te ruilen of extra dagen af te nemen. Hierdoor wordt de samenstelling van de groep anders maar wij zien dit ook als een verrijking in de ontwikkeling van het kind. Immers een kind moet ook leren om met verschillende mensen om te leren gaan in het dagelijks leven.

De twee basisgroepen proberen we zoveel mogelijk onder te verdelen in leeftijd omdat er grote verschillen in interesses gaan komen. Wel hebben we bewust gekozen voor het opendeuren beleid omdat sommige kinderen zich graag willen optrekken aan de ouderen en ouderen soms even met de kleuters willen spelen. Deze ruimte wordt er op deze manier gegeven en kan ook naar onze mening omdat het een kleine BSO groep betreft. Verder proberen we de groep tot een vertrouwde omgeving te maken door de middag altijd te beginnen met gezamenlijk te drinken. De kinderen krijgen te drinken (thee/water/melk), fruit + koekje of een cracker/rijstewafel. Voor de lange middag geldt samen brood eten. We starten met een boterham met hartig en vervolgens mag er zoet beleg gekozen worden. Daarnaast wordt er melk en/of karnemelk geschonken. De kinderen kunnen vertellen over de dag en vervolgens een keuze maken uit het activiteitenaanbod

Alle kinderen worden gerespecteerd met ieder hun eigenheid. Wel proberen we binnen een groep de 'stillere' kinderen ook aan bod te laten komen. Dit doen we door de PM'ers bewust aandacht te geven aan deze kinderen. Drukke kinderen krijgen de mogelijkheid om hun energie kwijt te kunnen vaak door actieve spelletjes. Kinderen met storend en verstorend gedrag worden hier op aangesproken vanuit de Gordon-methode. Blijft het gedrag zich herhalen dan zal het kind even apart gezet worden. Dit zal tijdens de overdracht met de ouders altijd aangegeven worden. De kinderen worden gestimuleerd om samen te spelen, samen te delen en samen te communiceren. Emotionele leermomenten worden ook geregeld in de groep besproken (verdriet, pijn, conflict, grapjes).

Onze PM'ers zijn opgeleid voor kinderen die naar reguliere basisscholen zijn. Dit betekent dat kinderen met afwijkend gedrag die naar speciaal onderwijs gaan niet door ons opgevangen kunnen worden. Wel hebben we de mogelijkheid om rugzakkinderen op te vangen mits de veiligheid van de groep niet in het gedrang komt.

A4 Emotionele veiligheid en activiteiten

De activiteiten worden opgepakt volgens het opendeuren beleid. Het voordeel is dan dat er meerdere PM'ers zijn waardoor er meerdere activiteiten aangeboden worden. De kinderen kunnen zelf een activiteit kiezen. Er worden 2-3 activiteiten aangeboden waarvan buitenspelen in ieder geval 1 activiteit is. De kinderen worden gestimuleerd om naar buiten te gaan. Buitenspelen is goed voor het opbouwen van de weerstand. Buiten spelen is nodig voor de motorische en sociale ontwikkeling. Kinderen die onvoldoende buiten spelen worden in deze ontwikkeling geremd. Een kind leert buiten wat zijn grenzen zijn en die van anderen. Fysieke spelletjes zijn met name voor jongens erg belangrijk voor hun ontwikkeling.

*Een kind leert rechtvaardigheid op het speelplein,
en op straat, in het spel met andere kinderen,*

Daarom is het duidelijk dat het buitenspelen van steeds groter belang is geworden. Kinderen leren er ook vriendschappen maken. De sociale identiteit (wat vinden mensen van mij) wordt met name op het schoolplein vormgegeven. Het vormen van een positieve identiteit is van doorslaggevend belang voor het goed doorlopen van de pubertijd. Een negatieve sociale identiteit draagt het risico in zich van het aansluiten bij risicogroepen tijdens de puberteit.

Voor de BSO kinderen bestaat de mogelijkheid om niet mee te doen met de groep. We proberen wel het kind te stimuleren om mee te doen. Als een kind 'op zichzelf' wil zijn dan bestaat de mogelijkheid.

De PM'er is 'passief-actief' aanwezig. Het wisselt per situatie. Bij veel actieve spelletjes vinden de kinderen het leuk als de PM'er ook meedoet en zal de PM'er zich actief in zetten. Bij andere activiteiten is het juist goed dat de kinderen samen spelen. Kinderen leren om conflicten zelf op te lossen, samenspelen en van elkaar te leren. De PM'ers zal kinderen ondersteunen waar ze er zelf niet uitkomen en handvatten geven zodat de kinderen uiteindelijk zelf met de oplossing komen. Soms is ingrijpen onvermijdelijk en zal de PM'er de grens aangeven. Hierbij zal altijd uitgelegd worden waarom het zo gebeurt en wordt het incident met de betrokkenen besproken.

A5 Emotionele veiligheid en spelmateriaal

De kinderen weten waar het speelgoed staat omdat het speelgoed vaste plekken heeft. Dit geeft duidelijkheid en structuur. Er is ook speelgoed/materiaal dat hoog staat. Het is duidelijk voor de kinderen waarom dit hoog staat en dat voor dit materiaal toezicht van de PM'er nodig is Er

worden afspraken met de kinderen gemaakt dat het materiaal na gebruik opgeruimd wordt, voordat er met ander materiaal gespeeld gaat worden.

Geregeld wordt er nieuw materiaal aangeschaft of van speelmateriaal gewisseld. Aan de kinderen wordt de vraag gesteld wat ze graag willen hebben om mee te spelen. Dit zal een agendapunt van de vergadering zijn (zie D1)

Onbekend nieuw materiaal zal door actieve ondersteuning van de PM'er ingebracht worden.

Naast de 'normale' activiteiten worden er af en toe extra activiteiten aangeboden. Hier kunnen de kinderen kennismaken met andere organisaties op het gebied van muziek, lezen, sport en spel etc. Deze activiteiten worden voor het gehele jaar ingepland. Er is rekening gehouden dat het geen 'overkill' aan activiteiten is omdat dit voor sommige kinderen te onrustig wordt.

Tijdens de vakantie BSO zal er door de PM'ers een activiteitenaanbod samengesteld worden waarbij we ook wel uitstapjes gaan maken

B Gelegenheid tot het ontwikkelen van de persoonlijk competentie

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Door exploratie ontdekt het kind nieuwe handelingsmethoden die vervolgens in het spel worden geoefend en uitgebouwd. Exploratie en spel zijn intrinsiek gemotiveerd, de kwaliteit hiervan is een voorspeller voor de latere creativiteit, onafhankelijkheid en veerkracht.

Er zijn 3 factoren die exploratie en spel kunnen bevorderen.

1. Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en speelgoed
2. Vaardigheden van de PM'ers in het uitlokken van begeleiden van spel.
3. Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten

Deze factoren worden hieronder weer uitgewerkt in de vijf vormen van pedagogische inzet.

B1 Persoonlijke competentie en de PM'er-kind interactie

We gaan uit van een positieve benadering van het kind. Kinderen worden beloond, gecomplimenteerd bij positief gedrag. De PM'ers proberen de kinderen hun eigen grenzen te leren kennen en te verleggen. Ervaring leert dat een kind door individuele aandacht van de PM'er de grens eerder leert te verleggen. In een groep hinkelen als je niet kunt hinkelen, kan voor een kind te confronterend zijn. Samen oefenen met de PM'er geeft individuele aandacht en zelfvertrouwen.

Wij vinden het ook belangrijk dat de kinderen de ruimte krijgen om te ontdekken en te spelen. PM'ers laten de kinderen dan ook binnen de gestelde grenzen zelf hun gang gaan af en toe met inbreng of bevestiging.

B2 Persoonlijk competentie en de binnen- en buitenruimte

Kinderen krijgen aangereikt wat ze wel en niet in welke ruimte mogen doen. Alle vaardigheden (motorische, cognitieve, creativiteit etc) komen aan bod in de ruimte als totaal. PM'ers observeren kinderen en weten wat ze leuk vinden en waar ze goed en minder goed in zijn. PM'ers spelen hier op in en kijken wat een kind op dat moment nodig heeft of waar het nog niet zo goed in is en probeert een kind hierin te stimuleren.

Doordat kinderen de ruimte krijgen om te ontdekken kunnen er ongelukken gebeuren. PM'ers zijn op de hoogte van de aandachtspunten van de risico-inventarisatie en registreren ongevallen. Over de ongevallen wordt onderling maar ook met de kinderen besproken om het in de toekomst te voorkomen. De PM'ers krijgen jaarlijks een gecertificeerde cursus KinderEHBO aangeboden. Op het kindercentrum is een gekeurde verbanddoos aanwezig en tijdens uitstapjes wordt een verbandtrommel meegenomen.

B3 Persoonlijke competentie en de groep

Het individuele kind in de groep

De centrale vraag voor een PM'er aan het einde van de dag: heb ik ieder kind vandaag individuele aandacht gegeven? Het hoeft maar een klein gebaar te zijn maar wij vinden belangrijk dat het kind gezien wordt.

De groep als leeromgeving voor het kind

We leren de kinderen om als groep te functioneren. Kinderen leren veel van elkaar, leren hoe er op je gereageerd wordt, dat je op je beurt moet wachten etc. De PM'er maakt bepaalde situaties bespreekbaar om er als groep over te praten.

B4 Persoonlijke competenties en activiteiten

Ons uitgangspunt is het aanbieden van een gevarieerd aanbod van activiteiten op het gebied van muziek, beweging, dans, creativiteit, cognitie, taal en motoriek. Onze insteek is 'leer mij het zelf te doen'

B5 Persoonlijke competenties en spelmateriaal

Het spelmateriaal is gekozen om een gevarieerd aanbod te hebben (zie boven) waarbij afwisseling is tussen individueel gebruik en samenspel.

C Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties.

C1 Sociale competentie en de PM'er-kind interactie

De positie van de PM'er is situatie afhankelijk. Onze insteek is in eerste instantie dat kinderen van elkaar leren en zelf dingen kunnen oplossen. Soms

is het nodig om hierin te sturen en kan een gebeurtenis voor de PM'er aanleiding zijn om er met de groep over te praten.

C2 Sociale competentie en de binnen- en buitenruimte

Ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde spelervaringen.

C3 Sociale competentie en de groep

Nadruk ligt hierbij op respect hebben voor elk individu en samenwerken.

C4 Sociale competentie en activiteiten

De sociale inhoud van het activiteiten aanbod is divers waarbij we de kinderen leren:

- Samen spelen, praten, luisteren en werken
- Rekening houden met elkaar
- Gelegenheid om competitie te tonen en te ervaren
- Ervaring met 'echte wereld'
- Omgaan met emoties
- Ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid

C5 Sociale competenties en spel materiaal

Spelmateriaal is een continue proces. De materialen zijn momenteel voornamelijk afgestemd op 4-7 jarigen.

D Eigen maken van waarden en normen, 'cultuur'

Kinderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin. De groepssetting biedt in aanvulling op de socialisatie in het gezin, eigen mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht. In een groep doen zich relatief veel leermomenten voor. Het gedrag van de groepsleiding speelt een cruciale rol bij de morele ontwikkeling van kinderen. De reacties van PM'ers geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen.

D1 Eigen maken van normen en waarden en de PM'er-kind interactie

Er gelden een aantal vaste regels op de BSO:

- We hebben respect voor elkaar
- We zijn aardig voor elkaar
- We luisteren naar elkaar
- We wachten op onze beurt
- We schreeuwen niet
- We ruimen onze spullen en rommel op

- We zijn zuinig op de materialen en het speelgoed
- Bij binnenkomst hangen we onze jassen en tassen aan de kapstok. Schoenen worden binnen uitgedaan en onder de kapstok gezet
- We wassen onze handen na het plassen
- Als er drie kinderen klaar zijn met eten mogen ze alvast naar buiten
- Iedereen ruimt zijn eigen bordje en beker op
- Er wordt niet gesnoept op de BSO
- Bij traktaties vragen wij aan de ouders om gezonde traktaties mee te geven

De PM'ers geven hierin het goede voorbeeld en letten er op dat deze regels toegepast worden. Worden de regels overtreden dan zal het kind hier op aan gesproken worden en zal uitleg gegeven worden. Bij het continue overtreden van de regels zal het kind even apart gezet worden.

Verder werken we met de kind-vergadering voor de oudere kinderen. Hierin worden belangrijke punten besproken en proberen wij kinderen te leren dat ze in de groep hun mening mogen geven en dat dit op een respectvolle manier gebeurt. Een vast agendapunt zijn de regels. Naast de bestaande regels mogen de kinderen ook zelf nog regels bedenken en wat de sancties zijn. Tijdens elke vergadering wordt besproken hoe het met de regels gaat en of ze wellicht aangepast moeten worden. Andere punten die ter sprake kunnen komen zijn speelgoed, spelletjes, wat gaan we de doen.

D2 Eigen maken van normen en waarden en de binnen-en buitenruimte
Zie D1

D3 Eigen maken van normen en waarden en de groep

Doordat de groep actief betrokken wordt bij het maken van afspraken, leeft het meer bij de kinderen. Kinderen zullen elkaar ook eerder aanspreken op ongewenst en storend gedrag. Positieve benadering blijft hierbij het uitgangspunt. Kinderen die positief gedrag vertonen worden hierin gestimuleerd en gecompimenteerd

D4 Eigen maken van normen en waarden en activiteiten

Er zijn voldoende leermomenten tijdens activiteiten waar over gesproken kan worden (bv samen delen, elkaar helpen). De PM'er zal geregeld een item er uit lichten en bespreekbaar maken met de kinderen.

In ons activiteiten aanbod passen we activiteiten in van alledag. Bijvoorbeeld de bibliotheek, wandelen naar het bos. Hier leren kinderen hoe ze zich in deze situaties moeten gedragen.

D5 Eigen maken van normen en waarden en spelmateriaal

Naast de regels die gelden hoe we met het spelmateriaal omgaan, hebben we ook spelmateriaal gekozen om kinderen wegwijs te maken in het alledaagse leven zoals keukenspullen, verkleedkleden.

E Ouders

Wij hechten belang aan duidelijke communicatie richting de ouders. Als de kinderen gehaald worden zal er een duidelijke overdracht plaatsvinden.

Mochten de PM'er of ouder zaken willen bespreken dan bestaat er de mogelijkheid om een afspraak hierover te maken.

Verder worden ouders geïnformeerd via de nieuwsbrief.

Overige zaken

Niet elk kind maakt een probleemloze ontwikkeling door. Als PM'ers zich zorgen maken over de ontwikkeling van een kind op een of meer gebieden spreken zij die ongerustheid uit naar de ouders. Omgekeerd verwachten zij dat als ouders twijfelen, zij deze twijfels delen met de PM'er. Samen proberen zij duidelijkheid te krijgen en inzicht te verwerven in het gedrag van het kind en de opvoedingssituaties. Soms is hulp van buitenaf gewenst of noodzakelijk en zullen wij de ouders hierin ondersteunen.

Het stappenplan wat wij hierin volgen is hieronder beschreven:

Stap 1 Signaleren door pedagogisch medewerker

- Noteren van signalen
- Bespreken met collega's die op dezelfde groep werken

Conclusie: >>> geen verdere actie nodig
>>> verder met stap 2

Stap 2 Verhelderen door pedagogisch medewerker ism met pedagogisch coach (=directie)

- Genoteerde gegevens gebruiken
- Ouders informeren/ vragen naar thuissituatie
- Observatie op groep

Conclusie: >>> geen verdere actie nodig
>>> verder met stap 3

Stap 3 Vervolggesprek met ouders door pedagogisch medewerker/pedagogisch coach

- Zorgen aankaarten aan de hand van verzamelde informatie
- Toestemming vragen om school en centrum Jeugd en Gezin te benaderen
- Handelingsplan opstellen

Stap 4 Benaderen Centrum Jeugd en Gezin

Stap 5 Afronding

- Zorgtraject afsluiten en evaluatie met ouders

Stap 6 Nazorg

- Specifieke informatie doorgeven naar het basisonderwijs, dit gaat altijd in overleg met ouders

Bovengenoemd stappenplan zal altijd in overleg met de directie gaan. Zij zullen de pedagogisch medewerkers hierin ondersteunen.

Versie: januari 2018